

Komentarji

„Lige imperialističnih
roparjev“

Imperialistični roparji so v prvih letih ruske sovjetske države imeli navado, da je Lige narodov enostavno krstil za „imperialističnih roparjev“. To je bilo jasno označeno, ki so ga imeli takratni roparji do Lige. Lige je bila kapitalističnih držav, ki so organizirale samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

Imperialistični roparji so bili drugi. To je bilo jasno označeno, ki so organizirali samo zaradi da uničijo sovjetsko Rusijo. To je bil prvi in glavni namen Lige v obeh vseh pravovernih letih.

FEDERACIJA BO RAZPRAVLJALA O FAŠIZMU

Na njeni konvenciji bodo referirali o tem izrodu kapitalizma Green, Charney Vladek in angleški delavski vodja W. M. Citrine

Washington. — Da se vodilni krogi Ameriške delavske federacije zavedajo nevarnosti fašizma, so pokazali s tem, da bo prihodnja konvencija federacije v San Franciscu posvetila eno sejo razpravi o tem izrodu kapitalizma.

V ta namen je William Green povabil na konvencijo Walterja M. Citrina, predsednika strokovne delavske internacionale in Britskega delavskega kongresa, ki bo poleg Greena in Charneya Vladeka iz New Yorka glavni referent o tem vprašanju. Citrine je sprejel vabilo in se prikaže, da bo delegatom dal sliko o delavskih težavah v Evropi.

Vladek bo govoril o imenu antifašističnega komiteja židovskih strokovnih uniij, ki so pridružene federaciji in imajo 600,000 članov. Ta odbor zbira večji sklad za boj proti nacizmu in fašizmu. International Ladies' Garment Workers unija je na zadnji konvenciji sklenila zbrati \$50,000 za podpiranje antifašističnega gibanja v Nemčiji, Avstriji in Italiji. Od te vsote bodo zbrali \$25,000 v New Yorku. Bolje plačani člani po odredbi unije prispevajo po dolarju, delavci z nižjo plačo pa po 50 centov.

Lansko leto je konvencija federacije gledala le na fašizem v Evropi in ga obsodila. Izrekla se je za bojkotiranje nemškega blaga vsled razpusta strokovnih uniij in preganjanja nemškega delavstva, predvsem voditeljev.

Za ameriško delavstvo postaja to vprašanje bolj realno, ker fašizem, čeprav v ameriški formi, dviga glavo tudi na domačih tleh. Zatiranje tekstilne stavke je čisto fašistično. Ideja za ustanovitev koncentracijskih taborišč za stavkarje na jugu je importirana iz nacistične Nemčije. Je tudi več drugih znakov, ki kažejo, da se dežela pomeče v tipično ameriški fašizem, katerega glavni in edini cilj povsod je zatiranje delavcev.

Prihodnja konvencija federacije bo torej stala veliko bliže fašizmu kot je lanska. Delavstvo lahko najbolj pripravi za boj proti fašizmu, če stori potrebne korake za organiziranje samostojne politične akcije—delavske stranke. Če tega koraka ne stori letos, bo čez par let mogoče že prepozno. Z neodvisno politično akcijo delavstva in farmarjev je v Ameriki še čas za uspešno borbo proti fašizmu, z iztrganjem predvsem okrajnih in državnih vlad iz rok reakcije.

Železničarske unije zmagale pri volitvah

Delavci se izrekli štiri proti enemu za svojo unijo pri openšarski železnici

Washington. — Tovarniške volitve pri Delaware, Lackawanna & Western železnici so izpadle ugodno za železničarske unije, za katere so se delavci v tovarnah za lokomotive in vagoni izrekli štiri proti enemu. Železničarske unije so dobile 2460 glasov, kompanijska pa 634.

Delaware, Lackawanna & Western je ena najbogatejših železnice in obenem največja nasprotnica organiziranega delavstva. Vsa leta se je uspešno borila proti unijam.

Tovarniške volitve se imajo vršiti tudi pri več drugih železnicah. Odrejene so pri Atlantic Coast Line, Northern Pacific, Central of Georgia in New York, New Haven & Hartford železnicah.

Italija poslala protest v Belgrad proti kritikam v listih

Mussolini zahteva, da napadi v jugoslovanskih listih morajo prenehati

Rim, 20. sept.—Uradno se naznanja, da je italijanska vlada včeraj poslala močan protest v Belgrad proti „strupeni“ kampanji, ki jo vodi časopisje v Jugoslaviji proti Italiji zadnja dva meseca, odkar je bil potlačen nacistični puč v Avstriji. Tukajšnji fašistični krogi so mnenja, da napadi na Italijo v jugoslovanskem tisku imajo sankcije jugoslovanske vlade, ki bi rada preprečila sporazum med Francijo in Italijo.

Belgrad, 20. sept.—Jugoslovanska vlada bo najbrž odgovorila na protest Italije s protiprotekom zoper razne provokacije s strani Italije. Neki višji vladni uradnik je sinoči dejal zastopniku Associated Pressa, da je bil nedavni obisk italijanskega generala Balba v Dalmaciji nič drugega kot provokacija. Jugoslovanske oblasti so storile posebne korake, da Balba zaščitijo, toda Balba si je dovolil javni govor z balkona konzularne hiše in s tem je izvalil srd hrvaškega prebivalstva v Splitu. Če bi bil takrat kdo v razgretosti oddal en sam strel, bi bila vojna neizogibna.

„Italija in Avstrija že dolgo časa dopuščata hrvaškim emigracijam, da na njunih tleh delajo komplete proti Jugoslaviji, ko pa so v zadnjem juliju avstrijski emigrirali pribežali k nam, so bili takoj internirani,“ je rekel omenjeni uradnik.

Marylandski sodnik razglasil farmaki moratorij za neustavne

Baltimore, Md.—Tukajšnji distriktni federalni sodnik W. Calvin Chestnut je v sredo razsodil, da je moratorij za farmake dolgeve (takozvani Frazier-Lemkejev amendment federalnega konkurznega zakona, ki ga je kongres sprejel v zadnjem juniju) neustaven. Sodnik je zavrgel prošnjo dveh farmarjev, ki sta hotela preprečiti prodajo njunih posestev po upniku. Sodnik je podprl svojo razsodbo z motivacijo, da omenjeni zakon jemlje državi pravico do zaščite

DELAVSKI ODBOR BO TOŽIL UPORNO DRUŽBO

Stvar je pa odvisna od justičnega departmента, ki rad ne prosekutira openšarjev

Washington. — (FP) — Predsednik narodnega delavskega odbora Lloyd Garrison je te dni naznanil, da ne bo opustil boja s Houde Engineering kompanijo v Buffalu, N. Y., in jo bo skušal prosekutirati. V svrhu prosekucije bo izročil zadevo justičnemu departmentu.

Ta družba se je delavskemu odboru postavila po robu in mu sporočila, da ne bo pristala, da bi delavska unija, za katero so se delavci izrekli z veliko večino, zastopala v tovarni tudi manjšino — kompanijsko unijo. Pri tem podpira družbo tudi mednarodna podjetniška asociacija, ki je vsem podjetnikom svetovala, naj ignorirajo zadevni odlok delavskega odbora.

Kaj stori justični department, še ni znano. Odredbo delavskega odbora za prosekucijo družbe lahko položi na polico. In če tega ne stori, bo vzelo pa dolgo časa predno pride zadeva pred sodišče in še veliko daljšo dobo predno bo sodišče spregovorilo zadnjo besedo—lahko več let.

Ko je bil Garrison vprašan glede konflikta med to odredbo delavskega odbora in principom o proporciji reprezentaciji, kate-rega je Roosevelt formuliral v zadevi avtnih delavcev zadnjo pomlad, je odgovoril, da ni nobenega konflikta. Rekel je, da so se v slučaju avtnega dogovora delavci z večino izrekli za skupinsko reprezentacijo, kar vključuje tudi kompanijske unije.

Izkazalo se je pa, da je avtni dogovor dal kompanijskim unijam legalno sankcijo in služil podjetnikom kot orodje, s katerim odklanjajo in preprečujejo kolektivno pogajanje.

Začetek jeseni

Jesen nastopi prihodnjo nedeljo, 23. septembra, opoldne. Dan in noč sta enako dolga.

privatne lastnine in vsled tega je konfiskatoričen.

Stavkarji nočejo kloniti pod oboroženo pestjo baronov

Stevilo mrtvih v tekstilni vojni naraslo na trinajst. Vojaški napadi na stavkarje na jugu in v državi Maine, kjer je bilo večeraj središče izgrediv. Stavkovna armada naraste za novih stotisoč bojnikov prihodnji ponedeljek. Roosevelt konferira s svojim posredovalnim odborom

Trgovina z nemškimi strojnici v Ameriki

Ameriški gangeži oboroženi s strojnici, ki prihajajo iz Nemčije

Washington, D. C., 20. sept.—Senatna preiskava ameriške trgovine z orožjem in municijo je včeraj odkrila dejstvo, da ameriški gangeži kupujejo strojnice nemškega izdelka, ki so na prodaj v New Yorku. Agenturo v New Yorku, ki uvaža strojnice iz Nemčije, vodi stotnik Hans Tauscher, ki je bil med vojno izgnan iz Amerike.

John W. Young, predsednik družbe Federal Laboratories, katere prodaja strojnice ameriškega izdelka (Thompsonov model), je pričal, da je Tauscher zadnje mesece importiral in prodal najmanj sto nemških strojnic v Ameriki. Njegovi odjemalci so večinoma gangeži.

Kitajski poslanik Alfred Sze je vložil protest proti izjavi v teku preiskave, da je bilo posojilo ameriške vlade v vsoti 60 milijonov dolarjev, namenjeno za nakup pšenice za Kitajsko, porabljeno za nakup ameriškega orožja za Kitajce. Sze pravi, da to ni res.

Senatni odsek je bil včeraj pripravljen objaviti dolgo izjavo na proteste več južnoameriških republik. Odsek izjavlja, da išče dejstva v zvezi s trgovino z municijo in ne briga se za moralno ali one vlade.

„Ena država, eno ljudstvo in ena cerkev v Nemčiji!“

Berlin, 20. sept.—Ludvig Mueller, Hitlerjev državni škof protestantske cerkve v Nemčiji, je rekel včeraj, da cilj nacistične stranke je, da bo Nemčija „ena država, eno ljudstvo in ena sama cerkev.“

Washington, D. C., 20. sept.—Francis J. Gorman, vodja tekstilne stavke, je danes naznanil, da ga je izvrševalni odbor tekstilne unije pooblastil, naj pokliče na štrajk čez stotisoč delavcev v sorodnih industrijah za prihodnji ponedeljek.

Istočasno je predsednik Roosevelt pozval k sebi v Hyde Park, N. Y., tajnika delavskega departmента Perkinsa in gubernerja Winanta iz New Hampshirea, ki je predsednik Rooseveltovega posredovalnega odbora.

Včeraj je bil apert krvav dan za tekstilne stavkarje na jugu v Karolinama, na vzhodu v državi Maine in v več drugih krajih. Najhujši izgredi so bili v Watervillu, Me., kjer je milica napadla stavkarje s plinskimi bombami potem ko so stavkarji pogнали v beg lokalno policijo. Eden miličnik je bil ranjen, več stavkarjev je bilo odpeljanih v bolnišnico in šest stavkarjev je bilo vrženih v zapor. Neki stavkar, ki so ga smatrali za voditelja stavkarske „leteče eskadre“, je bil obsojen na pet mesecev ječe.

V Belmontu, N. C., je eden stavkar umrl za rano, ki mu je bila prizadeta z bajonetom. Štem je število žrtev v teku tekstilne stavke naraslo na trinajst.

Spopadi so bili tudi v Little Fallsu, N. Y., kjer je policija napadla pikete pred tovarno. Policaji so streljali bombe solzavke in brizgali vodo na stavkarsko „letečo eskadro.“

Kljub vsem tem in drugim nasiljem so stavkarji ostali trdni na svoji fronti. Stavkovni stan ne ve nicesar o kakih izne-verjenjih.

Španska policija navalila na socialiste

Vlada pravi, da namerava preprečiti revolucijo

Madrid, 20. sept.—Španska vlada je včeraj objavila svarilo, da združeni socialisti, komunisti in sindikalisti nameravajo začeti z revolucijo v nekaj dneh ali „v nekaj urah“ in njena dolžnost je, da to prepreči. V Madridu so bile mobilizirane vojaške čete in vsa vozila, ki prihajajo v glavno mesto, so ustavljena in preiskana zaradi dovažanja orožja in streliva. Pod pretvezo tega alarma je bilo mnogo socialistov aretiranih.

Pohištvena družba mora uposliti delavce

Chicago. — Po nalogu narodnega delavskega odbora mora International Furniture kompanija, pri kateri je bila stavka lansko leto, vrniti delo 11 odslovljenim delavcem. Po stavki tapetnikov ni družba hotela uposliti treh delavcev, kar je bilo kršenje ustnega dogovora; pozneje je odslovila tudi tovarniškega zastopnika, nakar je sedem delavcev iz protesta pustilo delo. Zdaj ga mora vrniti vsem enajstim.

Morilec rudarjev izgubil službo

Denver, Colo. — Lewis N. Scherf, ki je poveljeval napadu na rudarje pri premogovniku Columbia in v Walsenburgu, kjer je bilo leta 1927 ubitih skupno osem stavkarjev, je bil te dni ob državno službo radi korupcije. Obtožen je, da je kot državni likerski nadzornik zahteval \$100 od neke ženske za licenco, ki stane \$25.

Zalega je prodira materno lupino. (Narislal Jerger.) — Federated Pictures.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Naročnina: za Zdravstveno dravstvo (levo Či-
lago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 na pol
leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Ciero
\$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za in-
ovestment \$9.00.

Subscription rates: for the United States
(except Chicago) and Canada \$6.00 per year,
Chicago and Ciero \$7.50 per year, foreign
countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Nakopila se ne
vratajo.
Advertising rates on agreement. Manu-
scripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
PROSVETA
8857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Domač drobiž

Obiski razstave

Chicago. — Čikaško razstavo
in urad SNPJ so obiskali: John
Movern in Ana Movern, Duluth,
Minn.; Lena Suppi, Denver,
Colo.; Martin Veseljak, Mary
Wohlford, Mulberry, Kans.

Adamci na stavkovni straži

New York. — Pri založniški
družbi Macaulay Company je iz-
bruhnila stavka, ko je bilo osem
delavcev odloženih zaradi u-
nijskih aktivnosti. Takoj se je
čez 40 pisateljev, urednikov, kri-
tikov in časnikarjev ponudilo
stavkarjem v piketno pomoč.
Med temi, ki piketirajo tiskar-
no in knjigovodni omenjena
družbe, je tudi pisatelj Louis A-
damič. Pisatelj Adamič je 20.
t. m. priredil tudi "literarno ča-
janko" v prid stavkarjem.

Konvencija SDZ zaključena

Girard, O. — Osmo redna kon-
vencija Slovenske dobrodelne
zveze je bila zaključena v sredo.
Trajala je devet dni in izvršila
precej izprememb v tej organi-
zaciji. Odbor je ostal večinoma
stari. Prihodnja konvencija bo v
Clevelandu čez štiri leta.

Nov grob

Cleveland. — V bolnišnici je
umrla Mary Miklavž.

Nov grob v starem kraju

Cleveland. — Frank Penko je
prejel vest, da je v Parkah pri
St. Petru na Notranjskem umrl
njegov oče Jakob Penko, po do-
mače Jožinčič, star 76 let. V A-
meriki zapuša sina in dve hčeri.

Inkunkcija proti stavki
razkačila delavce

Sklicali so velik protestni shod
kljub sodnijski prepovedi

Passaic, N. J. — (FP) — Dvaj-
set tisoč barvilkah delavcev, čla-
nov Federation of Silk Dyers
& Finishers of America, ki ča-
kajo poziva na simatično stavko
a tekstilnim delavci, je silno
razkačenih radi inkunkcije, s
katero je neki opešnaparski sod-
nik prepovedal vsako stavko in
sploh vsako pogajanje o
stavki. Na delo prihajajo polni
ogorčenja.

Prav ta inkunkcija se bo mo-
goče izkazala za bumerang in
izvala delavce na stavko, je
mnenje predsednika unije Geor-
ga Baldazinija. Če pride do te-
ga, bo stavka tudi protest proti
sodnijski prepovedi.

Svoje ogroženje nad sodniko-
vo diktaturo so pokazali na ve-
likem protestnem shodu, ki je
bil sklican kljub temu, da ga in-
kunkcija prepoveduje. Navdu-
šeno so pritrdili prepoved in so-
dnika. Dokler je ni izdal, so bili
delavci razdeljeni glede simpa-
tične stavke, češ, da jim to za-
branjuje kolektivna pogodba. In-
kunkcija je pa vse barvice raz-
dražila.

Unijski zastopniki proti oglaš-
nju Merriama

San Francisco. — Glasilo cen-
tralne unije, The Labor Clarion,
je bilo po delegatih na seji mo-
čno kritizirano, ker je v posebni
izdaji za Labor Day prineslo ve-
lik oglas za sedanega guvernerja
Merriama, ki je glavni Sin-
clairjev oponent. Proti oglaševanju
Merriama so se izrekli dva
proti enemu in guvernerja silno
kritizirali radi njegove anti-
delavske taktike.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Razne vesti iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Ze zopet se

je uresničil naš lokalni rek, ki
pravi, da kadar hočemo dežja,
naj soc. klub št. 11 priredi pik-
nik. Tako se je uresničil tudi
v nedeljo dne 16. septembra.
Vse smo imeli pripravljeno, pa
nam je dež pokvaril zabavo.
Kljub temu smo se zbrali in bolj
pozno odšli na prostor, na kate-
rem se je zbrala vesela družba,
med njimi tudi Peter Kokoto-
vich in Božo Stojanovich, ki se
nahajata tukaj za par tednov po
opravkih pri delu. Oba sta nam
povedala precej dobrih stvari v
vzpodbujajočih besedah, prvi v
angleščini in drugi v srbsčini.
Navzoči so bili zelo zadovoljni.

Na vse zadnje bi se že skoro
res piknik vršil, ako ne bi bili že
prej vseh naročil odpovedali.
Vseeno smo se dobro zabavali
kot somišljeniki in delavci. Ško-
da, ker nas morata omenjena
sodruka kmalu zapustiti, kajti
med nami sta si pridobila mno-
go prijateljev.

Iste dne dopoldne je član-
stvo soc. kluba št. 11 sklenilo,
da priredi plesno veselico dne
13. oktobra v društveni dvorani
na Boyds Villu. Imeli bomo zo-
pet govornika, ker bo baš pred
volitvami. Vstopnina bo samo
10c za osebo. Ker nam je zad-
njič slabo vreme zelo škodovalo,
bomo šli sedaj pa pod streho, da
magari če cekini padajo! Uljud-
no se vabijo vsi somišljeniki in
prijatelji, da nas obiščejo v so-
boto večer 13. oktobra. Čisti
dobiček gre za kampanjo in Pro-
letarca. To bo obenem tudi
kampanjski shod.

Kot sta poročala dva somišlje-
nika iz Triadelphia, W. Va., bo-
do tudi tam v kratkem ustanovili
soc. klub. Le tako naprej! Čim
več nas bo, tem prej bomo prišli
do cilja. Podajmo se vsi na de-
lo, da bomo izvršili zaključke
prošlega zbora JSZ!

Delavske razmere se tukaj še
niso nič izboljšale. Rovl obra-
tujejo še vedno le po eden in
dva dni v tednu. Nekatere bliž-
nje jeklarne so že delj časa za-
prte, druge so pa obrat omejile.
Zima je pred vratmi in marsika-
teri rudar bo moral ostati na
mrzlem, ker ne more kupiti kar
producira — premog. Zato je
dolžnost delavstva, da se pridru-
ži soc. stranki, ki se bori za od-
pravo mizerije. Delavci rojaki,
pridružite se klubu št. 11, ki zbo-
ruje vsako tretjo nedeljo v me-
secu dopoldne v društveni dvorani!
Joseph Snoy, 13.

Obzor laže in zavija

Milwaukee, Wis. — Da stori
svojo dolžnost kot lastnik in u-
rednik buržvaznega časopisa, ki
zastopa interese vladajočega raz-
reda, se je mr. Staut ponovno
poslužil svoje stare, navadne
taktike — laži in obrekovanja.
Stojimo pred volitvami, zato je
S. storil potrebne korake za pri-
dobitev velikih oglasov od str-
ni kapitalističnih kandidatov ter
priobčil kar dva podla napada na
socialiste, oziroma osebe, katere
propagirajo socialistične ideje.
Izpodkopati ugled in zaupanje,
katerega gotove osebe uživajo
med mislečim delavstvom in tako
škodovati stranki ali organi-
zaciji, to je stara Stautova igra
zahrbtnosti in nizkosti. V ko-
liko je v skladu z resnico in de-
jstvi, ga ne briga; glavno je, da
si za nekaj časa reši svoj borni
obstane, da se vzdrži na po-
vrat.

Predvsem je potrebno odgo-
voriti na trditve, priobčeno med
drugimi lažmi v št. 297 Obzora,
da se ga hoče uničiti, sledeče:
Kot socialisti se borimo proti
vsakemu delavstvu nasprotnemu
časopisu, ne samo proti Obzoru,
to je naša dolžnost, tako zahte-
vajo socialistična načela. Socia-
liste ne briga Stautova oseba,
briga pa nas njegov delavskim
interesom škodljivi časopis, briga
nas njegovo baš tako škod-
ljivo osebo delovanje, ki je vse-
skoz sebično in umazano.

Šest let je čakal urednik Ob-
zora s tem "razkritjem", dasi je
nešteto krat grozil z njim. Kako
malo se je zanašal na to "raz-
kritje", priča dogodek, ki se je
odigral v gotovi gostilni na dan
otvoritve Peruškove razstave v
tukajšnji galeriji umetnosti. Pri
slučajnem sestanku s piscem teh
vrst je v navzočnosti slovenske-

ga umetnika Peruška in uredni-
ka Proletarca grozil, da bo pri-
občil vsebino Hoovrove kampan-
jske knjige, "katero je izdala
Vestnik Publishing Co.", ako ne
preneham z napadi na Obzor v
Prosveti in Proletarcu. V koliko
je ta grožnja učinkovala, se je
razvidelo še tisti teden in tudi
kasneje, v obeh imenovanih ča-
sopisih.

Dotična kampanjska brošura

V službi kampanjskega odbo-
ra republikanske stranke je ta-
kratni alderman 2. warda Hig-
gins izdal v raznih jezikih po-
sebno kampanjsko brošuro, za
katero je pobiral tudi oglase pri
vseh večjih podjetjih in trgo-
vinah. Pokojni Ivan Kaker, last-
nik znane slovenske tiskarne, je
tiskal za Higginsa poleg drugih
kampanjskih tiskovin v hrvat-
skem, srbskem, italijanskem in
madžarskem jeziku tudi dotično
brošuro, katero je tudi on preve-
del v slovenščino, kakor tudi v
hrvatsko narečje. Ker pa Kaker
ni imel linotipa (črkostavski
stroj), je izročilo to delo Vestnik
Publishing Co., kjer so bile ti-
skane tudi platnice. V isti ti-
skarni se je stavila na linotip tu-
di hrvatska vsebina brošure,
medtem ko se zaradi pomanjka-
nja črk ni moglo prevzeti dela za
druge jezike. Brošure so bile po-
tem tiskane na Kakerjevem stro-
ju in v tej tiskarni so ostale,
ne da bi bile kdaj razširjene med
našim narodom, ne v Milwaukee
in ne po drugih krajih države
Wisconsin. Da ta brošura ni bi-
la nikdar razposlana ali razdana
po naselbinah, lahko pričajo vsi
naseljenci, ki so takrat živeli v
tej naselbini, ker brošure ni do-
bil nikdo v roke. Pokojni Kaker
je izjavil, da ni prevzel dela za
razširjenje in ga tudi ne bo vr-
šil, Higgins sam pa se tudi ni
brigal za to delo; ko je kolektal
za oglašje, je bilo njegovo delo
končano.

Kot takratni lastnik Vestnika
in tiskarne sem torej izvršil sa-
mo to "nepošteno delo", da sem
prevzel naročilo, kakor sem pre-
vzel naročila za tiskanje raznih
drugih osebnih tiskovin za razne
kandidate. Če bi takega dela ne
prevzel, bi ne preprečil izdajanja
dotičnih tiskovin, ker ta tiskar-
na pač ni bila edina slovenska
tiskarna v Ameriki.

Urednik Obzora skuša napra-
viti vtis, da je bilo od moje stra-
ni izvršeno kako plačano propa-
gandistično delo za Hoovra, zato
piše v dotičnem napadu:

Vestnik Publishing Co.

By Martin M. Higgins, Alderman
2nd Ward, Milwaukee, Wis.,
July 14, 1928.

Da je izdajatelj brošure s tem
označenjem imena izdajatelja in
tiskarne zadostil samo postavi,
ki zahteva tako označenje, tega
seveda S. ne pove. Mr. S. si mi-
sli, kot običajno: "Vzimo kup
blata, nekaj se že prime", ker
pač pozna tisto peščico svojih
privržencev, ki mu še sledijo.

Mr. S. pa ne more trditi, da
bi v svojem listu Vestniku pro-
pagiral za kapitalistične stran-

ke. Ne more trditi, da časopis ni
bil dosledno na strani delavske,
to je socialistične stranke ter ta
načela tudi stalno propagiral in
zagovarjal. Ker tega ne more tr-
diti, se je poslužil tega podlega
sredstva, ki mu pač ne dela po-
sebne časti, ker je zahrbtno in
podlo.

Število naročnikov

Končno trdi S., da je Obzor
pošestoril število svojih naročni-
kov odkar obstoji. To pomeni,
da ima Obzor danes okrog 5,000
naročnikov. Ker pa ljubim re-
nico, hočem dati uredniku pri-
liko, da dokaže to svojo trditev.
Ze pred par leti mi je bil od te
strani dan nasvet, naj priobči od
glavnega poštnega urada izstav-
ljen affidavit of subscription,
katerega mu na zahtevo drage
volje izstavijo. Tako bo dokazal,
v koliko je njegova trditev res-
nična in to brez vsakega truda.
Ko je bila stavljena mr. Stautu
ta zahteva, je lepo molčal, zato
upam, da se bo sedaj oglašil s
tem dokazom. Da pa bo bolj na-
tančen, mu svetujem, naj pri-
obči dokaz iz števila odposlanih
listov v tednu, ko ne izide glasilo
JPZS.

Končno naj bo še omenjeno,
da so se vsem lastnikom časopi-
sov za časa Hoovrove kampanje
odpirala številna pota za doseg
lepih vsot denarja. Kdor je ho-
tel prodati svoje prepričanje,
lastnik ali urednik časopisov, ki
je hotel izdati interese delavstva
in se udinjati kapitalističnim
strankam, je imel pač tisočkrat
lepše prilike, kakor so se nudile
pri tiskanju male brošure, kjer
je bilo plačano pač samo delo z
navadnimi 20 odstotki dobička.
Podpisani je danes baš tako re-
ven kot je bil poprej kot lastnik
Vestnika in dela pri težkem de-
lu v usjarni. Ko bi bilo malo bol-
ši "biznismen" in znal prodati
svoje prepričanje, kot to trdi
mr. S., bi bil njegov položaj da-
neš drugačen.

Sicer je pa logično za lastnika
buržvaznega Obzora, da priob-
čuje baš pred važnimi volitvami
take napade na socialistične ide-
je in njene zagovornike, obenem
pa dopise v prid kapitalističnega
kandidata, ki se je tako lepo od-
likoval ter pošiljal oborožene sile
proti stavkujočim delavcem in
farmerjem. S tem protidelav-
skim činom je S. ponovno doka-
zal, da so mu delavski interesi
deveta briga, zato je pač potreb-
no, da spoznajo to tudi dotični,
ki ta časopis še podpisajo.

Frank Novak, 16.

Platforma F. L. v Minnesoti

Duluth, Minn. — Pred par te-
dmi sem objubil, da bom pisal o
platformi Farmer-Labor stran-
ke v Minnesoti. Ker imam malo
več časa, bom skušal podati jav-
nosti zadevni program s kome-
tarjem o kandidatih na listi F. L.

Platforma sama na sebi, kot
je bila sprejeta na konvenciji,
vključuje točke, ki so delno so-
cialistične, namreč:

Država naj prevzame neaktiv-
ne tovarne in jih obratuje z brez-
poselnimi delavci, produkt pa se
razdeli med delavci teh tovarn;
podaljšanje moratorija za na-
daljnji dve leti; domovi delavcev
in male farme do vrednosti

\$4,000 naj bodo prosti davkov;
lestvično povznanje davkov na
večje dohodke, darila in zapu-
ščine; ustanovitev centralne držav-
ne rezervne banke, ki naj bo
popolna last države; mestom in
naselbinam, ki lastujejo elektri-
čno napravo, naj se dovoli,
da oddajajo razsvetljavo sosed-
nim naselbinam; sprejetje Nire
za Minnesoto s pravico regulir-
anja delovnega časa in plače ter
nadaljevanjem potrebnih ljud-
skih naprav; šolske knjige naj
se tiskajo v državni tiskarni in
naj bodo na razpolago šolarjem
brezplačno; varstvo lastništva
in svoboda izražanja učiteljev v
javnih šolah; brezposelnostno
zavarovanje; zavarovanje delav-
cev proti bolezni in poškodbam;
materinsko zavarovanje in za-
dostna starostna pokojnina.

Zgornje se lahko vsakom brez
kakih amendentov k ustavi in
če se zakonodaja izreče za to z
večino, lahko postane veljavno.
Na splošno glasovanje naj se
da sledeče: Država naj zgradi
lastne elektrarne in naj prodaja
električno silo in razsvetljavo
naselbinam in posameznikom.

Farmer-Labor stranka pripo-
roča zvečni vladi sledeče: Vlado
lastništvo in operacijo trans-
portacije in komunikacij, klav-
nic, rudnikov in tovarn, ki so
ključje glavnih industrij. Nacio-
nalizacijo bančnega sistema; de-
narni in kreditni monopol naj i-
ma izključno vlada.

Zgornje je glavni program
Farmer-Labor party. Je še par
važnih točk, ki nimajo sociali-
stičnega smisla. Ko je program
izšel zgodaj spomladi, je dvig-
nil veliko prahu v nazadnjaških
vrstah, republikanci in demokra-
ti so zakrčali "komunizem", ko-
munisti pa obratno. Deluje se za
poraz farmer-laboritov na vseh
koncih in krajih, propaganda je
v teku za "United Minnesota
Voters", da se bodo združili za
enega kandidata najsi bo repu-
blikanec ali demokrat, samo, da
se "reši državo iz rok socialistov
in komunistov".

Publika čita kapitalistično
godljivo dnevno in pričakuje se,
da bo reakcija zmaga, če se
delavstvo ne bo zavzelo pri je-
senakih volitvah in nastopilo
složno. Komunisti imajo seveda
svojo listo, kar naj se upošteva
proti kapitalističnim naziranjem,
ki kriče, da je F. L. komunistič-
na.

Eselpisti so tudi na delu za
svojo listo in do danes se še ne
ve, če bodo šli v kampanjo.

Nekateri F. L. kandidati se
pokazali, kakor se vselej, da jim
ni za to, kaj narekuje platforma,
oni so samo za svoje stolce
in platforma jim je deveta briga.
Socialisti so zahtevali od
njih, da povedo javno svoje sta-
lišče glede F. L. platforme in re-
zultat je bil, da bo tudi nekaj
socialistov kandidiral nasproti
oportunistom v F. L. Med njimi
je senator Shipstead. Za druge
kandidate se še sedaj ne ve. Bom
pa poročal pravčasno in dal
imena vseh kandidatov. Kritika
glede tega od dopisnikov iz dru-
gih držav je dobrodošla!

John Kobl, 205.

Poročilo z obiska

Mulberry, Kans. — Pred par
tedni sem obiskala več sloven-
skih družin v Detroitu, Mich., in
okolici. Bila sem na obisku pri
F. in L. Strukel, V. Arkovich in
pri Larzetovih. Iskrena zahvala
vsem skupaj za izkazano naklo-
njenost in lepe spomine. Razka-
zali so mi mesto in njega zani-
movosti, okoliške farme, ki so
res lepe. Videla sem vsepolno
raznega sadja in lepe vrtove.
Nazaj grede sem se ustavila v
Springfieldu, Ill., pri Močniko-
vih, Zolttjevih, Ovčevih in B.
Strukeljevih. Iskrena zahvala
vsem za prijaznost. Upam, da
nas tudi vi obiščete. Iskren po-
zdrav vsem!

Johana Strukel.

Poročilo z "Jutrovega"

Cleveland, O. — Dolžnost me
vede, da se zahvalim ženskem
klubu, odseku Slovenske delav-
ske dvorane na Prince ave., ker
so tako pridno delale in prire-
dile piknik z lepim uspehom.
Boljše bi bilo, če bi povabile tudi
vse močičke, pa bi bil uspeh
večji.

Večkrat opazim, da se neka-
teri radi pohvalijo, da delajo za
SDD, v resnici pa bi lahko mno-
go več storili. Treba je več
skupnega dela za našo skupno
stvar, pa bo več napredka. Pred

kratkim se je vršila izre-
ničarska seja SDD. S
tajnik in oskrbnik ena-
Če bo ta sistem prinesel
rezultat, bo pokazala bo-
upamo pa, da bo.

Se nekaj. Opominj-
one, ki niso poravnali vsi-
veznosti glede Ameriške
zinskega kolektarja za le-
da to store vsaj do 6.
Sedaj bo že dve leti, od
jo dotične knjige in je
da dolg poravnajo. Pri-
da se temu opominu
vsi, ki ste v tem prizad-
takoj. Toliko za dane
trovega.

Anton Zelenec

Za brezposelnostno

St. Louis, Mo. — Na
konferenci trinajstih
društev in delavskih or-
je bila pred nekaj dnevi
ta resolucija o brezpos-
zavarovanju in poslani-
stojno mesto v Wa-
Resolucija podpira
predlogo, ki bo prišla na
gres in ki je znana po
Workers Unemployment
Social Insurance Bill
7598. Podpisane org-
se zavazujejo, da bodi
z ostalimi delavci in o-
organizacijami delova-
kojanje sprejetje te pr-
uveljavljanje njeni
Obenem se zahteva od
didatov, ki kandidirajo
kongres, da zavzema-
stališče o tej predlogi
jim volilec. Resolucija
pisala društva št. 160
in 167 HBZ, 107 in 6
društvo KSKJ, društ-
hrvatsko prosvetno
"Primorac" in delav-
"Karl Marks", "Bo-
"Napredak" in "Rosa
burg". Konferenca a-
vse ostale jugoslovanske
zacije in društva, da s-
ter se pridružijo tej
pošljejo svoje zastopni-
na zborovanja v borbi
navedenega namena.

F. Yakir,

M. Šarar,

Priprave za drug
vojni kongres

Na govorniki listi je tu
Bridges, voditelj stav-
Franciscu

New York. — Več t

se bo udeležilo drugega
sa Ameriške lige proti
fašizmu. Glavni urad-
niča, da bodo na tem
ki se vrši v Chicagu z
dni septembra, zastop-
države, ki niso bile re-
rane na prvem kongre-
letu v New Yorku, ka-
je udeležilo nad dva ti-
Pred kongresom bo
bili prominentni govor-
dežele in iz Evrope. M-
bo Harry Bridges, vod-
pristaniških delavcev
Franciscu. Kongres bo
ril tudi bivši nemški ju-
nister Kurt Rosenfeld,
žal pred naciji.

Poleg teh dveh in d-
vornikov so na govorn-
Dr. Harry F. Ward, po-
ten liberalci in predsed-
bivši caristični general
telj Victor Yakhontov
Browder, tajnik kom-
stranke; Roger Baldwin
American Civil Liberties
Waldo McNutt od Roch-
tain YMCA in profes-
Moras Lovett od Lige
strijsko demokracijo.

V čigavih rokah je be-
Washington. — Več
razdelitev bogastva in
ritete" meče študij Bro-
stituta, ki je bil te dni o
v novi knjigi. Brooklyn
tute se peča s temeljno
sko raziskavo o vpraš-
tribune bogastva in o-
z ozirom na ekonomsk-
dek.

Pravkar objavljeni št-
kazuje, da celo leta 1929
lo 21% družin v deželi
ki prosperiteta. Njih
hodki so v zaključnem l-
publikanske prosperitete
žali manj ko tisoč dolar-
Na drugi strani je im-
na desetina enega odstot-
zin — 120,000 bogatinov
bližnjo toliko dohodkov le-
kakor 42% ameriških del-
okrog 48 milijonov oseb
dnu piramide.

Tekstilna stavka: Gnezda strojne v Kannapolisu, N. C.

Vesti iz Jugoslavije

USE DELA BATIGNOL PRI NAS?
(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)
Milionji odhajajo v tujino. Gre denar čez mejo?
Batignol je francoska gradbeniška firma, ki razpolaga z mnogimi milijoni. Mnogo milijonov je že priložila tudi Jugoslaviji. Morda največ dobička leta zanje prav v Jugoslaviji.
Povod na jugu, kjer se gradi, pa naj bodo železnice, osuševanje barja, povod dela Batignol. Skoraj pri vseh licitacijah in prometnega dela zmagata Batignol. To družba, o kateri je bil minister Stanić v parlamentu pred nekaj meseci trdil, da je v prometnem ministristvu, je državno blagajno za milijone. Stanić je trdil, da je pripravno sklepal pogodbe z Batignolom. Minister pogodbe z Batignolom ista dela z mnogo stroški. Obenem je stal denar doma in pod njim domači delavci in industrija. Takrat je bil spekulant v skupščini, predsednik je moral nastopiti z govorom ter trditi, da je nemogoča golobica, da je bila sestavljena komisija, ki naj preizkusi zadevo.
Komisija je bila sestavljena, po meseci, rezultatov ni poznamo, prometni je ostal na svojem se. Batignol dela dalje, Batignol dela tam, dela po delu pri izsuševanju panje barja? Batignol! Za delo bo končano splošno vse skupaj bo stalo 300 milijonov!
Gradi savski most med Zemunom? Batignol! 115 milijonov.
Gradi prago med Beogradom? Batignol! 115 milijonov.
Gradi prago Beograd-Res? Batignol! 45 milijonov.
Gradi prago Pristina? Batignol! 200 milijonov.
Gradi še vse druge nove nove ture v Srbiji? Vse gradi!
1300 milijonov dinarov plačali Batignolu v treh letih! Je to francoska družba in Francija spriča tega lahko prijateljsko Jugoslaviji.
Je plač, to ostane denarja, kolikor je pač domačih moči. Kar pa gre za material in kar je do tisti milijoni pa gredo v tujino. Torej nas lahko Francija "svoje zaveznike."
Kaj je Stanić v skupščini tako hudo s številkami in prometnega ministra Radovića, takrat je s številkami kazoval, koliko milijonov ima država s temi pogodba z Batignolom. Ta zadeva je nekako potlačena. Toda to je organizacija jugoslovanskih inženirjev in stavbe, poslala prometnemu ministru in vladnemu predsedniku spomenico, kjer je, da bi njeni člani izvršila dela za 30% ceneje!

bodo davki celo zvišali v Sloveniji, kakor je to zahtevalo nadzorstvo, ki je pregledalo obdavčenje slovenskih kmetov.
Otrok utonil v jami.—Na Kosišah v kamniški občini je posestniku Francetu Jagodicu utonil dveletni otrok Janko. Posestnik je lani izkopal na vrtu nad meter globoko jamo za napajanje živine in otroku je že večkrat prepovedoval, da ne sme k jami. Toda otrok gre po navadi najraje tja, kamor ne sme. Ko je bil brez nadzorstva, je otrok šel k jami ter padel vanjo. Ko so ga starši pogrešili, so ga našli v jami že utopljenega.
K umoru Firbasove na cesti med Cvetkovci in Gorisnico moramo še poročati, da je orožništvo aretiralo moža pokojne Firbasove, Jožefa Firbaso. Kakor smo poročali, se je peljal Firbasova s svakinjo na vozu domov z veselice, mož pa se je peljal za njima na kolesu. Nenadoma se je Firbaso—kakor trdi—po nesreči sprožil revolver in krogla je zadela Firbasovo naravnost v glavo ter se je mrtva zgrudila. Firbas je izpovedal, da je ustrelil po nesreči: imel je revolver v roki, s kolesom je zadel ob velik kamen in zaradi tega sunka se je revolver sprožil. Priče so videli, kako je Firbas bil tik voza, ko je počil strel in kako je revolver potem odvrgl na njivo ter stopil ženi kakor na pomoč. Vasčani pa pripominjajo, da Firbasova ni hotela na veselico in da jo je mož prisilil ter peljal sam na kolesu. Soade pravijo tudi, da je Firbasova večkrat tožila, da jo hoče mož ubiti, da jo bo ustrelil. Zaradi tega je bil Firbas aretiran. Kljub protislovjem, v kateri se zapleta, vztraja pri trditvi, da gre za nesrečno slučaj. Vendar ima sodišče že mnogo skoraj dokazov, da je Firbas namenoma ustrelil svojo ženo.
Vlomilci se branijo z revolverjem.—Že dalj časa so ljubljanski policisti akusali iztakniti skupino vlomilcev, ki je vlamjala v razna stanovanja ter kradla, kar ji je pač prišlo pod roko: denar, zlatino, obleke in celo knjige za kratek čas. Vlamjali so bolj na periferiji, v Rožni dolini, za Bežigradom itd. Univ. profesorju in svetovnemu šahovski mu mojstru dr. Milanu Vidmarju so vdrl v vilo pod Rožnikom ter odnesli precej stvari. Zdal so policisti le zajeli 9 članov te družine, a našli jih niso sami. Sredi avgusta že so policisti zaleteli sumljive ljudi v rožniškem gozdu, a so jim takrat vabili. Kmalu potem pa so isti ljudje napadli ob Rožniku nekega hlapca, čes, da jih je ta izdal. Po tem napadu so policisti preiskali Rožnik ter pri Kosezah res našli na del te družbe. Ravno so si kuhali kosilo. Med njimi sta bili tudi dve ženski, znani ljubljanski prostitutki. Kuhali so si kosilo, ko so jih zajeli policisti. Med njimi sta bila dva Bosanca, Husein Rosić in Djemal Okanović, ki sta se aretaciji uprila z revolverjem. Husein je začel bežati in streljati. Eden od stražnikov je potegnil revolver, ga nameril za bežečim vlomilcem, zraven stoječa prostitutka pa je tedaj udarila policista po roki, rešila s tem vlomilca pajdaša, a dobila je sama kroglo v život. Ostali so bili aretirani, tako tudi obe ženski in ti so izdali še druge, tako da je v zaporu že devet članov vlomilke družbe. Našli pa so v njih skrivališča tudi mnogo nakradenega plena.

Bethlehovski župan razbija tekstilno stavko
V gnezdu jeklarskega trusta ni dovoljeno stavkati niti svinim delavcem
Bethlehem, Pa. — (FP) — "Tukaj ne more govoriti za stavko niti Kristus", je v jeklarski stavki pred 15 leti rekel župan. Slično "demokracijo" je lanske leto pokazal delavski tajnik Frances Perkinsovi tudi sedanjemu županu Robert Pfeifle, ki ji je prepovedal govoriti jeklarskim delavcem—shod je končno imela v postnem postopku.
Prav tako je zdaj povedal tudi Juliji Resniak, organizatorici Amalgamated Clothing Workers unije, ko ga je prišla vprašati za mestno dovoljenje za javno kolekto za stavkarje v avilnih delavnicah.
"Tukaj ni nobene stavke", jo je zavrnil. S tem je povedal veliko. O stavki svinim delavcem namreč ne mara nič slišati in jo skuša zadušiti na vse načine. Pri vsaki tovarni je dovolil le po dva piketa, na vsak par piketov je pa poslal devet policajev.
"Jaz hočem protektirati svinim delavce pred stavkarji (sketbe seveda). Če boš poskušala s takim "stuntom", boš šla za zamužena okna. Nobena 'kiklja' mi ne bo pravila, kako naj upravljam mesto."
Svinim delavci imajo v tem mestu biblijskega imena prav toliko svobode kakor jeklarski. Dva voditelja stavke je policija ugrabila in jih držala "incommunicado" poldrugi dan.
Službo je izgubil tudi župnik South Presbyterian Church, ker je bil aktiven za stavkarje in v ligi brezposelnih delavcev, "ki bi ne hoteli delati, čeprav bi bilo delo na razpolago," se glasi obtožnica proti njemu. "Odkar je on prevzel faro, so padli njegovi dohodki za 35%," pravi farni odbor. In župnik, Paul Cotton, je moral iti. V Bethlehemu ni mesta za liberalnega Kristusovega namestnika.
Pobojniki ubili dva rudarja
Birmingham, Ala. — V bližini tega mesta so oboroženi pobojniki Porter Coal Mining Co. ubili dva zamorska rudarja, ko so streljali na pohod tri tisoč rudarjev, ki so korakali na rudarski shod.
RAD BI IZVEDEL
za Johna Maček, doma iz vasi Grenih pri Igu. Prosim ako bo te vrstice čital, da se priglasi meni, ki sem tudi doma iz vasi Grenih pri Igu, na naslov: Tony Branzel, Box 102, Channing, Mich.
—(Adv.)

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podpora Jednota

Inkorp. 17. Junija 1907
v državi Illinois

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CANKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, taj.bol.odd.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGELICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....996 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.....1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBOR:

MATH PETROVICH, predsednik.....395 E. 140th St., Cleveland, O.
ANTHONY CVETKOVICH.....983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIP.....149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kana.
JOHN TRCERLJ.....Box 257, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....10910 Parkgrove Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

FRANK BAITZ, predsednik.....3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
FRED MALGAT.....35 Central Park, Peru, Ill.
JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Evelet, Minn.

POZORI:—Korrespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v gl. uradi, se vodi tiklo:
VSA FIRMA, ki se nanaša na pogoje gl. predsednika, naj se nanaša na predsedništvo
VSE DENARNE pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote vsebo
naj se pošiljajo na gl. tajništvo.
Vse zadeve, ki se tičejo gl. blagajniškega odbora, naj se pošiljajo na gl. blagajništvo.
VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Baitz
predsedniku nadzornega odbora.
VSE PRITOŽBE na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na John Gorsek, predsednika porot
nega odbora.
VSE DOPISI in drugi spisi, razen tistih, ki se nanašajo na splošno vprašanje, naj se v oves
s glavnim jednoto, naj se pošiljajo na "PROSVETO," 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows:
Communications for the supreme president should be addressed to him.
All resolutions of money and business concerning lodges and members other than sub
benefit should be addressed to the secretary's office.
Matters of sub benefit should be addressed to the assistant secretary.
Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up
with him.
Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank
Baitz, chairman of the Board of Supervisors.
Charges, complaints and appeals should be addressed to John Gorsek, chairman, Judicial
Committee.

Za malore in gospodinjje

Če šivalni stroj preveč ropoče in ti gre ta ropot na živce ali pa draži sosedo, privzdigni ga in ga podloži s klobučevino ali pa z li-nolejem. Ropot ublažiš tudi, a tem, da vse škipajoče in ropotajoče dele namažeš z oljem.

Nekaterim povzroča zelo neprijetne občutke v ušesih in glavi škipanje koles pri otroškem vozičku. Tudi tukaj se da pomagati na zelo preprost način. Kolesa namažeš v tečajih in zlo je odpravljeno.

Rože v vazah zalivaj s svežo vodo, obenem pa jim odščični košček stebila. Če poleg tega stebila še dobro umiješ, da odpadejo gnile nitke, storiš dobro rožam in sebi. Rože ne bodo na-prej gnile, stanovanju pa bodo dalje v okras.

Ne striži steblovja pri cvetju nikoli s škarjami! S tem stisneš celice in podvežeš dovodne cevke za vodo. Stebla reži ved-no le z nožem.

Za čiščenje mastnega posodja je priporočljiv amoniakov prah. Tudi za umivanje rok je ta prašek zelo koristen. Mrčesu in mišim je amoniak zopern, zato ta prah odganja te živali.

Če so gumasti deli kakšnega predmeta otrdeli, jih zopet napraviš elastične s tem, da jih namočiš v raztopini iz enega dela amoniaka in dveh delov vode.

Porcelan najbolje ohraniš, če ne polagaš kročnika na kročnik, ampak med vsak kos porcelana plast tenkega pivnika.

Smrad po cigarah preženeš, če strešiš na lopatico malo kavl-nega sesedka, vrhu njega pa po-ložiš košček žarečega oglja. Oglje pusti nekaj trenutkov v zakajeni sobi.

Najboljša voda za zalivanje rož v loncih je tista, kjer se ne-kaj časa močijo jajče lupine. Lupine potem primešaj zemlji za rože, ker dajo izvrstno gno-jilo.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Tu je sedaj...dobra novica

za one, ki rabijo GORKOTO NA PEČ!

S PLINOM-KURJENI GORKOTO

KROŽNI GRELCI-PEČI

stane samo \$1.00 na mesec

● Ako rabite gorkoto na peč in ste se naveličali nositi umazan premog, sejati pepel, tedaj imamo za vas propozicijo, ki vas bo zanimala. Da lahko vžijete udobnosti čiste in zelo ekonomične plinov gorkote na vašem domu, vam mi sedaj nudimo krasno avtomatično gorkoto-krožno grelo peč za samo \$1.00 takoj plačati in \$1.00 na mesec. Si jo takorekoč najamete kot za poskušnjo za dobo prvega leta.

Ta gorkoto-krožni grelec kroži vlažen, zdrav gorak zrak—skozi ne le v eno, ampak v vse sobe. Harmonizira perfektno z najfinejšo opravo v barvi. Lahko se instalira v katerokoli sobo in ne le, da poveča krasoto, temveč preskrbi tudi več udobnosti in čistote. Ne, to ni navadna peč. To je samostojno vsebujoč GORKOTNI SISTEM, kateri pride k vam z že vrejenim toplomerom, kateri vam pomaga držati temperaturo v sobi tako, kakor si jo sami želite.

Radikalne znižanosti v cenah—sedaj stane manj kot polovico tega kar je stal pred nekaj leti—plinovo gorkoto so napravili praktičnim za vsak dom. Pokličite gas kompanijo še DANES—WABash 6900.

Gas Heating Division

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

This offer applies also in areas where gas is supplied by

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS
WESTERN UNITED GAS AND ELECTRIC COMPANY

Tekstilna stavka: Milica v akciji v Greenville, S. C., kjer je bil eden stavkar ustreljen.

Emile Zola:

GERMINAL

POSLOVENIL ALFONZ GSPAN

Poljubil jo je, legel kraj nje in čakal, da si bo opomogla in da bo spet hodila.

— Viš, je povzela, ni bilo prav, da si spodaj tako vpil, ker res nisem več mogla. Na odkopu vam ni tako vroče, ampak če bi vedel, kako sem se na progi cvrla.

— Seveda, ji je odgovoril Chaval, pod drevjem bi bilo bolje... Hudo je moralo biti v rovu, vem, uboga sirotka!

Ganilo jo je to priznanje, zato se je ojunačila.

— O, malo slabo sem bila razpoložena. Zraven pa je bil danes še tako strupen zrak... Ampak boš takoj videl, če sem res kača. Kadar je treba delati, takrat je treba delati, je! Rajša bi poginila, kakor pa pustila delo.

Nastala je tišina. Z eno roko jo je držal okrog pasu in si jo prižemal na prsa, da bi se ji slabost ne povrnila. Ona pa, čeprav je čutila, da je pri moči in bi se lahko vrnila na delo, se je predajala sladkostim.

— Samo to bi rada, je nadaljevala prav tiho, da bi bil bolj dober... Človek je tako vesel, če ga ima kdo vsaj malo rad.

Tiho je zajokala.

— Saj te imam vendar rad, je vzkliknil, zato sem te pa vzel k sebi.

A ona ni odgovorila, samo odkimala je. Večkrat jemljejo moški ženske samo zato, da jih imajo, za njihovo srečo se pa ne zmenijo. Vročne solze so jo oblivale in vsa obupana je bila zdaj, ko je pomislila, kako lepo bi živela, če bi dobila drugega fanta, ki bi jo zmerom tako objemal okrog pasu. Drugač? In v silnem ganotju se ji je pojavila motna slika tistega drugega. A zdaj je vsega konec in edina njena želja je še bila, da bi živela s tem do konca, samo če ne bi več tako grdo ravnal z njo.

— Tak, vsaj včas se potrudil, da boš takšen, kakršen si zdaj.

Intenja ji je vzelo besedo, on pa jo je spet objel.

— Ti si neumna!... Nu, saj ti prisežem, da bom dober. Saj nisem nič slabši nego drugi, pojdi no!

Pogledala ga je in se mu začela smejati. Nič več ni jokala. Morda ima prav, saj človek nikjer ne najde srečnih žensk. Četudi sicer ni verjela njegovi prisegi, je bila vendar srečna, ko je bil ljubezniv. Moj Bog, če bi bilo zmerom tako! Oba sta se spet objela, in ko sta se tako dolgo prižemala, so ju koraki dvignili na noge. Trije tovariši, ki so ju videli iti mimo, so prihajali, da bi izvedeli, kaj se je zgodilo.

Odšli so skupaj. Ura je bila blizu desetih, sedli so v hladni kot, da bi južnili, preden se pojdejo spet potit v odkop. Toda takoj, ko so pojedli dvojni kos kruha in arknili požirek kave iz čutare, jih je razburil hrup v oddaljenih rovih. Kaj je? Da ni morda spet kakšna nesreča! Vstali so in tekli. Vsak trenutek so srečavali kopače, vlačnike in vozače, a nihče ni vedel, kaj je, pač pa so vsi kričali, da se je morala primeriti huda nesreča. Ščasoma je bil ves rudnik na nogah, pobesnele sence so vrele iz rogov, svetilke so plesale in se izgubljale v temo. Kje je bilo? Čemu ne povedo?

Zdajci je tekkel mimo neki paznik in kričal:

— Vrvi režejo! Vrvi režejo!

Nastala je zmeda. Prišel se je divji beg po temnih rovih. Ljudje so bili ob glavo. Zakaj režejo vrvi? Kdo jih reže, ko so vsi ljudje v jami? To se je zdelo strahotno.

Zdaj je zadonel glas drugega paznika in se izgubil:

— Montsoujski režejo vrvi. Vsi ven!

Chaval je takoj razumel, brž je ustavil Katarino. Ko je pomislil, kaj se bo zgodilo, če pojde ven in če bo srečal montsoujske, so mu omrtvile noge. Torej je vendar prišla ta drhal, ki je

mislil, da so jo dobili orožniki v pest! Sprva mu je prišlo na misel, da bi se vrnil in šel ven skozi Gaston-Marie; a ta rudnik ni obratoval. Klej je, se obotavljal, tajil strah in ponavljal, da je nespametno tako teči. Menda jih vendar ne bodo kar tako pustili dol.

Spet se je razlegel paznikov glas in se bližal.

— Vsi ven! Po lestvah! Po lestvah!

Tovariši so potegnili tudi Chavala s seboj. Gonil je Katarino in ji očital, da ne teče dovolj hitro. Mar hoče, da bi sama ostala v jami in poginila od gladi? Kajti ti montsoujski razbojnik bi utegnil razbiti lestve, še preden bi bili vsi zunaj. Ta grozna domisljica je spravila vse ob pamet, in zdaj se je začela po rovih samo še divja gonja, blazna dirka, češ, kdo bo prvi, da prehiti druge. Ljudje so kričali, da so lestve razbite in da ne more nihče ven. Ko so se jeli osupli v tropah usipati v nakladališče, je nastala prava zagata: vsi so se zagnali proti šah-tu, gnetli so se okrog ozkih vrat, ki so vodile k jasku z lestvami. Samo star konjar, ki je s pametjo odvedel konje v hlev, jih je gledal z brezbrziim prezirom, ker je bil vajen, da je noči in noči prebijal v jami, ter je dobro vedel, da ga bodo vsekako spravili od tod.

— Strela božja! plezaj pred mano! je dejal Chaval Katarini. Te bom vsaj ujel, če boš padla.

Zbegana in zasopla od tega teka tri kilometre daleč, pri katerem jo je vnovič oblivail znoj, se je predala, ne da bi kaj razumela, vrtincu te množice. Chaval jo je vlekel za roko, da bi ji jo bil skoro zlomil, tožila je in solze so jo obile: že je pozabil na prisego, nikoli ne bo srečna.

— Tak hiti, je rjovel.

Preveč se ga je bala. Če bi plezala pred njim, bi neprestano kričal nanjo. Zato je vztrajala, a tok tovarišev ju je odrinil h kraju. Voda, ki je pronicala skozi šaht, je padala v težkih kapljah, a tla v nakladališču so se stresala od teptanja nad greznico, globoko deset metrov. Prav tu v Jean-Bartu se je pred dvema letoma zgodila strahovita nesreča; utrgala se je vrv in koš je strmoglavil v to greznico, da sta dva moža v njej utonila. Vsi so mislili, kako bi bili pokončani, če bi se udrla lestve.

— Prekleti kramp štorasti! je kričal Chaval, kar pogini, se te bom vsaj odkrižal.

Začel je plezati, ona pa za njim.

Iz globine sta bili do površja sto dve lestvi po kakih sedem metrov dolgi, vsaka je stala na ozkem počivališču, ki je bil tako širok kakor jašek in je imel četverokotno luknjo, skozi katero se je človek komaj prerinil z rameni. Bil je kakor ozek dimnik, visok sedem sto metrov med steno šahta in pregrado predela za izvažanje premoga, vlažen jašek, črn in brezkončen, kjer so se vrstile lestve skoro navpič v enakomernih razdaljah od horizonta do horizonta. Močan možki je potreboval pet in dvajset minut, da je preplezal ta orjaški stebel. Sicer pa je služil ta izhod le v primeru nesreče.

Katarina je sprva strumno plezala. Bose noge so bile vajene ostrih tal po rovih, zato je niso bolele na štiriglavih prečkih, ki so bile okovane z železnimi laticami, da se niso obrabile. Od prevažanja utrjene roke so se krepko oprijemale lestvin, ki so bile zanjo predebele. In celo raztresla se je, pozabila je na svojo žalost pri tem nepričakovanem plezanju, v tej dolgi kači ljudi, ki hitijo in se vzpenjajo po trije na eni lestvi, tako da bo prvi že zunaj, ko se bo rep vlekel še nad greznico. A kje so šele bili, prvi so komaj dosegli tretjino šahta. Nihče ni več govoril, le noge so zamolokle drsale, svetilke pa so se kakor potujoče zvezde vrstile od spodaj navzgor v zmerom daljši črti.

(Dalje priložniti.)

nejše kraje," pripoveduje neki Eskimo, "nisem nikoli videl toliko resnih obrazov kakor pri vas. V Arktiku je mraz, dostikrat smo lačni, toda žalostne nas vendarle skoraj nikdar ne vidite."

Življenje je tam na severu zelo preprosto. Kadar je Eskimo lačen, odide na lov na tulenja, mroža ali severnega jelena in se ne vrne prej, dokler česa ne ujame. In ko si uteši glad in si iz kože napravi obleko, je zadovoljen.

Ali bi verjeli, da Eskimi ne znajo plavati? Saj so vendar zmeraj v nevarnosti, da ne utonejo, boste rekli. A kje naj bi se naučili? Voda na daljnem severu je mrzla ko led in tudi Eskima ne mika vanjo, čeprav je mraza vajen. Zato se Eskimi preden sedijo v kajake, s katerimi se odpravljajo na lov, oblečejo v kožo neke severne živali, ki ima to lastnost, da je v njeni dlaki vse polno zračnih mehurčkov. V takšni obleki jim ni moč goče utoniti. Kdo je prišel na to misel, ne vemo. Severni človek še je pač vžil v razmere in si pomaga, kakor ve in zna.

Ni manj zanimivo ni poglavlje o ženski. Razen skrbi za hišo in otroke mora Eskimka opravljati tudi druge posele, ki so nam popolnoma neznani in težko razumljivi. Preden Eskimka sebi je obleko iz kože, mora kožo omečati in izgladiti. Ali veste, s čim to napravijo? Z zobmi in ustnim nebom. Prav tako mora dolgo držati med zobmi vroče ali mrzle kose mesa, da dobe za uživanje primerno temperaturo. Sele nato jih razdeli članom družine. Zato ni čudno, da je tridesetletna Eskimka popolnoma škrbasta. A tudi brez zob si zna pomagati, zakaj v teku let se ji ustno nebo tako utrdi, da ji odtehta zobe.

A vzlic temu nima eskimska žena nikakih pravic. Mož je zanjo vse. Toda zgodi se, da se Eskimo vrne po dolgih tednih z naporenega lova domov in izve, da mu je žena umrla. Takrat mu prijatelj posodi svojo ženo, da ga tolaži v njegovi bolesti. Tudi vsak belec, ki pride med Eskime, ima za bivanje med njimi pravico izbrati si toliko žena, kolikor si mu jih srce poželi. Tako izkazuje Eskimo svojo gostoljubnost.

Eskimi so mirni in vase zaprti ljudje. Le redko so žalostni, a še redkeje veseli. Njihova godba je čisto svojevrstna, v skladu z njihovim mirnim in zaprtim značajem. Kadar plešejo svoje starodavne plesje, jih spremljajo s pesmimi in z nekakšnim bobnom. Enolična in melanholična je ta spremljava — kako naj bi tudi bila drugačna pri ljudeh, ki žive v večnem boju s prirodo?

Mi belci pač težko razumemo te severnjake. Evo vam zanimivega primera. V Kanadi je neki Eskimo ubil svojega tovariša in mu ukradel ženo. Prišla je policija, prišel sodnik, pa so Eskima obsodili na deset let ječe. Drugi dan so se oglasili pri sodniku stari Eskimi in mu jeli razlagati, da ni prav, ko jim je odpeljal morilca.

"Mi smo prav tako dobri kakor on," so dokazovali sodniku. "Ali ne bi rajši nas poslali tja, kamor ste spravili njega, vsaj za leto dni, namestu da njemu dajete deset let hrane in vsega, kar mu je treba?" In sodnik ni znal ničesar odgovoriti. Zakaj prav tako, kakor mi težko razumemo ta narodci, tudi oni ne morejo nas razumeti.

Se par besed o eskimski ljubezni. Mladl Eskimo in mlada Eskimka ne izražata drug drugemu ljubezni a poljubi, temveč z dotikom ali bolje, z drgnjenjem svojih nosov. Drugače je pa mladina povsod na svetu enaka, zlasti glede ljubezni. Ljudje, ki so mnogo živeli med Eskimi in proučevali njihovo življenje, pravijo, da eskimska mladina spoštljivo goji prastari običaj drgnjenja nosov in da ima s tem prav takšno veselje kakor naša mladež s poljubljanjem. Eskimom se kajpada tak način izražanja ljubezni zdi še mnogo popolnejši od našega.

Vidite, tako je pri Eskimih na daljnem severu, v večnem snegu in ledu, kjer se mora človek neprestano boriti s prirodnimi silami, kjer imajo dolge in temne zimske noči in kjer vlada neusmiljena zima.

Čikanska razstava: Opice v paviljonu Franka Bucka

ELEKTRIČNI MOŽ

Suha človeška koža je skoraj vedno električna

Vratar nekega velikega londonskega hotela, Ernest Chamberlain, je tako nabit z elektriko, da skačejo iskre iz koncev njegovih prstov, čim jih približa kakšnemu kovinskemu predmetu. To zmožnost ima mož šele kakšnih pet let. Preden je postal vratar, je bil uslužben kot radiotelegrafist, kjer je imel mnogo opravka z električnimi iskrami, ne da bi mogel kdo slutiti kakšno zvezo med tem njegovim delom in navednim električnim fenomenom.

Najmočnejše je opazil pri njem v zgodnjih urah. Kadar odprta vrata avtomobilov, njegovih prstov iskre. Do večera pa se ne izčrpa in ne daje več isker.

Chamberlaina je proučeval Frederick Hopkins, angleški fizik. Elektriki pravi ta učenjak, je si mislimo. Pri večini pa je električni naboj ko majhen, da se sanjajo skoraj vedno. Ljudje s posebno suho kožo, kot Chamberlain, pa posebno velik naboj.

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA Č.
S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA
V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
Cene smerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTE

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4901

CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vsa ustmena pošta

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane \$6.00 za eno leto. Ker pa člani že plačajo pri anesmentu \$1.20 za teden, se šteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list preden S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki državi ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado	\$6.00	Za Cicerio in Chicago	\$6.00
1 teden in.....	4.80	1 teden in.....	4.80
2 tednika in.....	3.60	2 tednika in.....	3.60
3 tednike in.....	2.40	3 tednike in.....	2.40
4 tednike in.....	1.20	4 tednike in.....	1.20
5 tednikov in.....	nič	5 tednikov in.....	nič
Za Evropo je.....		\$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja
Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list ali moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vsoto lista Prosveta. Ako tega ne storite, tedaj mora upravništvu lista za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročnino na list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družina.....

Naslov.....

Ustavite teden in ga pripišite k moji naročnini od sledečih družin:

2)..... Čl. družina.....

3)..... Čl. družina.....

4)..... Čl. družina.....

5)..... Čl. družina.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Mali narod iz Arktike

Tamkaj na daljnem severu, v večnem snegu in ledu, živi mali narod Eskimov. Kdo ga pozna? Učenjaki in raziskovalci, ki se edini upajo v strani mraz teh zapuščenih pokrajin. Nam navadnim smrtnikom je že eskimsko ime skoraj tuje, toliko manj pa poznamo šege in navade tega skrivnostnega ljudstva. Toda vselej, kadar se vrne kateri raziskovalec iz polarnih krajev, oživi tudi naše zanimanje za Eskime. Tako je bilo po rešitvi ruskih "Čeljusincev", tako je tudi te dni, ko poročajo časniki o novih junaških dejanjih ruskih polarnih raziskovalcev.

Drugače se pa o Eskimih le malo piše in še manj govori. Mislimo, da bo zato tudi naše bralce zanimalo, če izpregovorimo par besed o njih. Kako žive ti nesrečni ljudje v večnem snegu in ledu, v kakšnih hišah prebivajo, s čim se hranijo? Kakšno je njihovo ljubezensko življenje, kako si služijo denar, če ga vobče imajo?

Eskimi prebivajo na visokem severu, kjer vidiš, kakor daleč seže oko, samo sneg in led. Naseljeni so na najsevernejših obalah Kanade in Sibirije, na A-

laski in na Greenlandiji, toda vsega skupaj jih je komaj 22.000. Postave so srednje velike, polt jim je rumenkasta, lase imajo pa rne. Vsi govorijo isti jezik, le po narečjih se nekoliko razlikujejo.

Eskimi so izrazit nomadski narod in se preživljajo z lovom. Prebivajo v majhnih hišicah, ki si jih silno hitro postavijo iz grud snega. Ko je hišica zgrajena, jo polijejo z vodo, ki se pri priči izpremeni v led—in hišica je gotova. Res, da ni velika ne udobna, toda v njej je vendarle topleje kakor zunaj, saj ne more vanjo leženi veter, in tudi pred snežnim metežem je zavarovana. Kadar v okolici njihovega prebivališča zmanjka divjadi, se takoj preselijo v drug kraj in si zgradijo novo hišico. Za takšno preseljevanje ni treba nikakih posebnih priprav, zakaj tisto malo lovskega orodja in hišne oprave, ki jo ti ljudje premorejo, kaj hitro nalože na majhne sani; ki jih vlečejo psi, najzvestejši spremljevalci severnega človeka.

V krajih, kjer prebivajo Eskimi, je beseda udobnost neznani pojem. Življenje je silno težavno in polno vsakdanjih nevednosti. Kadar so ljudje lačni, se odpravijo na lov. Če ničesar ne

nalove, morajo ostati lačni. Takšno je njihovo življenje. Neprestano morajo biti na delu, neprestano se morajo boriti za obstanek, neprestano so v življenjski nevarnosti. Zato morajo biti Eskimi zdravi, nikoli ne smejo obnemati, zakaj to bi zanje pomenilo kakor zapisati se smrti. Zato so Eskimi tudi z malim zadovoljni; ves njihov problem je v tem, kako se bodo nasitili in toplo oblekli.

Njihovo življenje je težko in trdo, in takšna je tudi njihova vzgoja. Ko otrok nekoliko zraste, je prvo, kar z njim napravijo, da mu vzamejo blazino na ležišču. Otrok mora tedaj iz anežene hišice v mraz in vihar in si poiskati nove blazine. To se pravi, ubiti mora divjad, jo deti iz kože in si iz nje napraviti novo blazino, novo oblečilo. Tako se Eskimo že v najzgodnji mladosti navadi zaupanja vase in spozna vso resnost življenja. Toda naj bo njihovo življenje še tako naporno, Eskimi nikdar ne zapuste svojih krajev, ali pa le za malo časa.

Denar Eskimu nič ne pomeni. Zato ga tudi ne potrebuje. Kaj bi z njim v večnem snegu in ledu? Zato Eskimo tudi nikoli ni žalosten.

"Dokler nisem prišel v juž-